

מנה בדת

שינוי הדף היומי בדוך קצרו

לע"צ הרה"צ רבי אברהם בן רבי

יום טוב הכהן צוק"ל

הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 13 פרשת ויקרא תש"פ

שבת כג-כט

רבא אומר שמי שיש לו נר אחד עדיף שידליק נר שבת ולא חנוכה משום שלום ביתו, ורבא מסתפק במי שיש לו מעות לקידוש או לנר חנוכה האם עדיף קידוש כיוון שהוא תדיר או נר חנוכה שהוא פרסומי ניסא ורבא פשט את הספק שפרסומי ניסא עדיף.

רב הונא אומר שהרגיל בנר יהיו לו בנים ת"ח הנוהר במזווה יהיה לו דירה נאה הזהיר בציצית זוכה לטלית נאה, הזהיר בקידוש ימלא גרבי יין, רב הונא היה רגיל לעבור ליד ביתו של ר' אבין הנגר וראה שהוא היה רגיל להדליק הרבה נרות ואמר רב הונא שיצאו מכאן שני גדולים ויצאו ר' אידי ור' חייא בר אבין.

רב חסדא היה עובר בפתח אביו או חמיו של ר' שיזבי וראה שהם רגילים בהרבה נרות ואמר רב חסדא שיצא מכאן אדם גדול, והוא רב שיזבי, ואשת רב יוסף היתה רגילה לאחר בהדלקה אמר לה רב יוסף שכתוב לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה שכל עמוד משלים את השני, שהוא הגיע קודם שהלך זה שלפניו, והיא חשבה להקדים הרבה אמר לה זקן אחד ששנינו ובלבד שלא יקדים או יאחר.

רבא אומר שהאזהב חכמים יהיה לו בנים חכמים, המכבדים יהיה לו חתנים חכמים, הירא מהם הוא עצמו יהיה ת"ח ואם לא ראוי לכך ישמעו דבריו כת"ח.

רבה מבאר את המשנה ששמן שריפה הוא שמן תרומה שנטמאת והוא עומד לשריפה ולא ידליק בו בשבת כיוון שמצוה עליו לבערו חששו שמא יטה, ואביו מקשה שא"כ ביו"ט יהיה מותר, ולקמן שנינו שגם ביו"ט אסור, ויש לומר שגזרו יו"ט משום שבת.

לרב חסדא המשנה דיברה רק ביו"ט שחל בע"ש ואין מדליקים בשמן זה כי אין שורפים קדשים ביו"ט והמשנה בהמשך מסבירה את המשנה הזו שאין מדליקים בשמן זה כי אין מדליקים בשמן שריפה,

דף כד וכן שנו בביתא שמה שאסור להדליק בשבת מותר ביו"ט חוץ משמן שריפה כיוון שאין שורפים קדשים ביו"ט.

הסתפקו האם להזכיר של חנוכה בברכת המזון שחנוכה הוא רק מדרבנן או שיש פרסומי ניסא בהזכרה, ורבא אמר בשם רב סחורה בשם רב הונא שאין חובה להזכיר חנוכה בבהמ"ז ואם רוצה יזכיר בהודאה, וכשרב הונא בר יהודה יה אצל רבא הוא רצה להזכיר בבונה ירושלים אמר לו רב ששת שזה כתפלה בהודאה.

לרב מזכיר ראש חדש בבהמ"ז שהוא דאורייתא ולר' חנינא אין מזכיר כיוון שאינו אסור בעשיית מלאכה, ור' אושעיא שנה כדברי רב שימים שאומרים מוסף כר"ח וחיה"מ מזכיר בשמונה עשרה בעבודה ואם לא אמר חוזר ומזכיר גם בבהמ"ז, ימים בלא מוסף כגון תעניות שני וחמישי ומעמדות, יתפלל שמונה עשרה ויזכיר המאורע בשומע תפלה ואם שכח אינו חוזר, ואינו מזכיר בבהמ"ז.

דף כג יש להוכיח מדברי ריב"ל שאם עששית דלקה כל השבת במוצ"ש יכבה אותה וידליק שוב, ואם הנחה עושה מצוה היה צריך לכתוב מכבה ומגביה ומניח ומדליק, ומוכח שהדלקה היא עיקר המצוה, וכן יש להוכיח מנוסח הברכה להדליק נר של חנוכה, אם חרש שוטה וקטן הדליקו לא יצא בהדלקתם, אשה מדליקה שהיא גם חייבת בנר חנוכה שאף נשים היו באותו הנס.

לרב ששת אכסנאי חייב בנר חנוכה, וכשר' זירא למד אצל רב הוא השתתף בפרוטה עם בעה"ב ולאחר נישואיו הוא אמר שאינו צריך, להשתתף מכיוון שאשתו מדליקה עליו בביתו.

ריב"ל אומר שכל השמנים טובים לחנוכה אך מצוה מן המובחר בשמן זית, וכן אמר אביו שרבה היה מדליק בשמן שומשומין כיון שאורו נמשך יותר ומאז ששמע את דברי ריב"ל הוא חיזר אחר שמן זית כיוון שאורו צלול יותר, עוד אמר ריב"ל שכל השמנים טובים לדיו והמובחר הוא שמן זית ויש להסתפק אם הוא טוב בעירובו או בעשנו ויש להוכיח ממה ששנה רב שמואל בר זוטרא שכל העשנים טובים לדיו והמובחר הוא שמן זית, ורב הונא אמר שכל שרף האילנות יפים לדיו ושרף של קטף הטוב מכולם.

ר' חייא בר אשי אומר בשם רב שהמדליק נר חנוכה מברך ורב ירמיה מוסיף שהרואה שאינו מדליק מברך, ואמר רב יהודה שביום הראשון הרואה מברך שתים שעשה ניסים ושהחיינו, והמדליק מברך גם להדליק ובשאר הימים הרואה מברך רק שעשה ניסים, והמדליק מברך גם להדליק, ואינו מברך שהחיינו אך מברך שעשה ניסים כי כל יום היה נס.

הברכה היא וציונו להדליק נר של חנוכה, ורב אויא אומר שציונו בפסוק לא תסור ורב נחמיה אומר שהציווי הוא מהפסוק שאל אבין ויגדך זקנך ויאמרו לך, ורב עמרם מקשה ממה ששנינו שהאוכל דמאי מברך והוא מצטרף לזימון ומפרישים אותו ערום ומשמע שא"צ לברך בהפרשה שהרי ערום אינו יכול לברך כמו שכתוב והיה מחניך קדוש, אף שזה מצוה דרבנן, לאביו לא תיקנו ברכה על ספק ורק ביו"ט שני תיקנו ברכה שלא יזלזלו בו, ולרבא רוב עמי הארץ מעשרים.

רב הונא אומר שחצר עם ב' פתחים צריך להדליק בה שני נרות ודוקא כשהפתחים הם משני צדדים שבני העיר עוברים לפעמים בצד אחד ויבואו לחשוד שאינו מדליק אך ברוח אחת מספיק נר אחד כי הם רואים שהדליק ואין חשד, יש להוכיח שחוששים לחשד שר"ש אמר שהתורה אמרה להניח פאה בצד בסוף הקצירה מד' טעמים, שבעה"ב לא יאמר לקרובו עני שיקח פאה לפני כולם, ולא יבטלו העניים לחכות מתי מפריש בעה"ב פאה ומפני חשד שלא יקללוהו שאינו מניח פאה, וגם משום בל תכלה, שהרמאים יגידו כבר הנחנו פאה.

עמוד ב רב יצחק בר רדיפא אומר בשם רב הונא שנר עם ב' פיות מועיל לב' בני אדם, ורבא אומר שאם מילא קערה שמן והקיפה פתילות אם כפה כלי להפריד הפתילות מועיל, ואם לא זה כמדורה ואינו מועיל אפילו לאחד.

נחלקו בתפלת מוסף שאינו שייך לחנוכה לדעת רב הונא ורב יהודה אינו מזכיר ולר"נ ור' יוחנן מזכיר כיוון שהיום חייב בד' תפילות, ואביי רצה לומר שלרב אינו מזכיר שרב גידל אמר בשם רב שאם חל ר"ח בשבת אינו מזכיר ר"ח בכרכת ההפטרה שבלי שבת אין נביא בר"ח אך יש לחלק שנביא אינו שייך לר"ח כלל אך הזכרה של חנוכה ישנה בשאר תפילות, אך יש להביא ראיה שרב אחדבוי אמר בשם רב מתנה בשם רב שהמפטיר בנביא במנחה ביו"ט שחל בשבת אין מזכיר יו"ט שבלי שבת אין נביא במנחה ביו"ט למרות שיש נביא בשחרית, **עמוד ב** ולהלכה יש להוכיח מדברי ריב"ל שאם חל יו"כ בשבת יזכיר שבת בנעילה כיוון שהיום התחייב בה' תפילות, ויש להקשות שרבא אומר שאם חל יו"ט בשבת אין מזכירים במעין שבע את היו"ט, שביו"ט אין תפלת מעין שבע, ויש לומר שבאמת גם בשבת זה רק תקנה מיוחדת משום סכנה ולכן לא תיקנו ביו"ט, אך בחנוכה היום התחייב בד' תפלות.

המשנה מסיימת שלחכמים בין מבושל בין שלא לא מדליקים, והם חולקים על ת"ק במקרה שעירב שמן כשר בחלב, ולא ידוע מי מחמיר ומי מקל.

משנה אין מדליקים בשמן שריפה ביו"ט, לר' ישמעאל אין מדליקים בעטרן ולחכמים מותר בכל השמנים בשמן שומשומים ושמן אגוזים ושמן צנונות, ושמן דגים, ושמן פקועות, עטרן ונפט, ולר' טרפון מדליקים רק בשמן זית. **גמרא** אין מדליקים בשמן שריפה ביו"ט כיוון שאין שורפין קדשים ביו"ט, לתנא דבי חזקיה לומדים זאת מלא תותירו ממנו עד בוקר והנותר עד בוקר באש תשרופו ובא לומר ששורפים בבוקר שני, לאביי לומדים ממה שכתוב עולת שבת בשבתו ולא עולת חול בשבת ויו"ט, ולרבא לומדים מהוא לבדו יעשה לכם **הוא** למעט מכשירי אוכל, לבדו למעט מילה שלא בזמנה למרות שיש ק"ו שכן ידחה יו"ט

דף כה רב אשי מבאר שיו"ט זה עשה שכתוב שבתון, ואין עשה של שריפת קדשים דוחה לא תעשה ועשה, ויש לדייק שבער"ש של חול מותר להדליק שמן שריפה שכמו שמצוה לשרוף הקדשים כך מצוה לשרוף התרומה והתורה אומרת שמותר להנות בשעת השריפה שכתוב נתתי לך את משמרת תרומותי ב' תרומות, טהורה וטמאה, וכתוב, לך, שלך תהא להסיקה תחת תבשילך ר אבהו אמר בשם ר' יוחנן שלומדים מהפסוק לא בערתי ממנו בטמא, ממנו אין אתה מבעיר אבל אתה מבעיר שמן תרומה שנטמאת, ואין לומר שבא להתיר שמן קודש שנטמא שהוא ודאי אסור ק"ו ממצער הקל שאסור להנות מטמא ק"ו קודש, ואין ללמוד גם בתרומה מק"ו שהרי כתוב ממנו, וקודש חמור מתרומה לענין פנ"ק עכ"ם: פיגול, נותר, קרבן, מעילה, כרת, ואסור לאונן, ותרומה חמורה רק במחפ"ז: מיתה, חומש, אין לה פדיון, **עמוד ב** ואסורה לזרים, או שקודש חמור יותר לענין כרת, ור"נ בר יצחק לומד מפסוק אחר תתן לו ולא לאורו כי הוא ראוי לאור.

ר' ישמעאל אוסר להדליק בעטרן ומבאר רבא שמתוך שריחו רע יניחנו ויצא והדלקה בשבת חובה היא וכן אמר ר"נ בר זבדא ויש אומרים ר"נ בר רבא בשם רב, עוד אמרו בשם רב שרחיצת ידים ורגלים בער"ש רשות, ורבא אומר שזה חובה וכן היה מנהגו של ר' יהודה בר' אלעאי שהביאו לו בער"ש עריבה עם מים חמים והוא רחץ פניו ידיו ורגליו והתעטף וישב בסדינים

מצויצים והוא היה דומה למלאך ה' ותלמידיו היו מחביאים ממנו את כנפי כסותם שהם לא צייצו את סדיניהם והוא אמר להם שאף שב"ש פוטרים סדין בציצית אך ב"ה מחייבים וכן הלכה אך תלמידיו סברו שגוזרים לא להטיל בסדינים משום כסות לילה שפטור ואסור לציץ כלאים.

נאמר ותזנח משלום נפשי נשיתי טובה לר' אבהו ותזנח משלום נאמר על נר שבת נשיתי טובה אמר רב ירמיה שזה המרחץ ור' יוחנן אמר שזה רחיצת פניו ידיו ורגליו בחמים ור' יצחק נפחא פירש זו מטה נאה וכליה הנאים ר' אבא פירש מטה מוצעת ואשה מקושטת לת"ח.

לר"מ עשיר הוא מי שיש לו נחת רוח בעשרו, לר' טרפון עשיר הוא מי שיש לו ק' כרמים ק' שדות ק' עבדים שעובדים בהם, לר"ע עשיר הוא מי שיש לו אשה נאה במעשים, לר' יוסי מי שבית הכסא סמוך לשולחנו. ל

ר"ש בן אלעזר אמר אין להדליק בצרי ומבאר רבא שריחו טוב ויבא להסתפק ממנו.

דף כו ואביי הקשה מדוע לא אמרת טעם שהוא עף לקירות ומדליק הבית, ויש לומר שרבא בא להוסיף עוד טעם, וכן היה מעשה שהיתה חמות ששנאה לכלתה והיא אמרה לה לכי התקשטי בשמן אפרסמון וכשהיא התקשטה אמרה לה חמותה לכי הדליקי את הנר והיא הדליקה ונפח בה האש והיא נשרפה.

נאמר בפסוק ומדלת הארץ השאיר נבוזראדן לכורמים וליוגבים כורמים אלו מלקטי אפרסמון מעין גדי ועד רמתא ויוגבים אלו צידי חלזון מסולם צור עד חיפה.

שנו בברייתא שלא מדליקים בטבל טמא בחול ובשבת, ולא מדליקים בנפט לבן שהוא קופץ לחוץ, הטעם שלא מדליקים בטבל טמא שכתוב הנה נתתי לך את משמרת תרומותי, טהורה וטמאה ויש לך בתרומה טהורה הנאה רק משעת הפרשה וכן בטבל טמא הנאתך רק מהרמה והילך.

וממעטים שאר בגדים לא רק מג' אצבעות אלא אף מג' טפחים שיש ב' מיעוטים בבגד צמר או בבגד פשתים ולרובא שלרשב"א יש טומאה בג' טפחים בשאר בגדים ולר' ישמעאל אין טומאה בשאר בגדים בג' על ג' אצבעות,

דף כז' ר' ישמעאל למד מאו בגד, וכן שנו להדיא בברייתא, ולאביי לומדים מאו בגד שג' על ג' בצמר ופשתים מטמא בשרצים, ורובא סובר שאחרי שהתורה גילתה בנגעים לומדים גם לשרצים ואביי סובר שאפשר לפרוך שבנגעים יש טומאה גם בשתי וערב, ורובא סובר שאם נגעים היו חמורים התורה היתה כותבת בשרצים ונלמד נגעים מהם ואביי סובר שאם היה כתוב רק בשרצים לא היו לומדים מהם נגעים ששרצים חמורים שטמאים בכעדשה.

יש תנא שלמד אצל ר' ישמעאל שמרבים שאר בגדים לטומאה, שכתוב בשרצים בגד צמר ופשתים, מנין לרבות צמר גמלים וארנבים נוצה של עזים שירים וכלך וסריקים לכן נאמר או בגד, ורובא אומר שהתנא הזה סובר שיש טומאה בשאר בגדים בג' על ג' טפחים, ולפ"ז רבא חזר בו מדבריו למעלה שלר' ישמעאל אין טומאה כלל בשאר בגדים, או שרובא לא חזר בו אלא רב פפא אמר זאת בדברי ר' ישמעאל שיש טומאה בג' טפחים בשאר בגדים. ולדברי רב פפא ר' ישמעאל מה שריבו בברייתא אף כל צמר ופשתים זה לענין כלאים ואף שכתוב שם מפורש צמר ופשתים יחדיו היינו אומרים שבדרך לבישה אסור רק צמר ופשתים ולהעלות עליו אסור גם שאר בגדים בב' מינים, ודבריו הם בדותא שהרי אם לבישה מותר בשאר בגדים ק"ו שהעלאה מותר בהם, עמוד ב' לר"נ בר יצחק אף כל בא לרבות שחייב בציצית רק בצמר ופשתים ואף שכתוב ציצית סמוך לשעטנו לא תלבש שעטנו גדילים תעשה לך, היה מקום לומר כדברי רבא שכתוב הכנף מן כנף וגם סמיכות לשעטנו צמר ופשתים יחדיו אלא שצמר ופשתים פוטרים בציצית אף באין מינם ושאר מינים פוטרים רק במינם, ומחדש ר' ישמעאל שבשאר מינים אין כלל חובת ציצית, ורב אחא בר רבא הקשה לרב אשי מדוע לענין טומאה ריבו לר' ישמעאל שאר בגדים, לענין ציצית לא מרבים שאר בגדים, יש לומר שהפסוק אשר תכסה בה בא רק לרבות כסות סומא שחייבת בציצית כמו ששינונו על הפסוק וראיתם אותו פרט לכסות לילה ואין למעט כסות סומא שאשר תכסה בה מרבה כסות סומא, ועדיף למעט כסות לילה שאינה בראייה אצל אחרים ולרבות כסות סומא שאחרים רואים אותה ולא לרבות שאר בגדים מאשר תכסה בה שלא מסתבר שמדברים בצמר ופשתים ונרבה שאר בגדים.

אביי אומר שר"ש בן אלעזר סובר שאין מסככים בפשתן וכן סובר סומכוס שהוא אמר שהמסכך בטווי פסול מפני שטמא בנגעים, וכדעת ר"מ ששתי וערב מטמא בנגעים מיד ולר' יהודה השתי מטמא משעה ששולחו מהיורה שליבנוהו בה, וחוט הערב נטמא מיד, ואונין של פשתן משיתלבן בתנור.

משנה כל היוצא מן העץ אין מדליקים בו אלא פשתן וכן אין טומאת אהל ביוצא מן העץ מלבד פשתן. גמרא פשתן נקרא עץ שכתוב אצל רחב והיא העלתם הגגה ותטמנם בפשתי העץ. מה ששינונו שיש טומאת אהל רק בפשתן אמר ר"א שלמדו גז"ש אהל אהל ממשכן.

דף כח שכתוב אדם כי ימות באהל וכתוב במשכן ויפרש את האהל על המשכן ואין ללמוד משם שרק בשזורים וחוטן כפול

ו' יש טומאת אהל שהמלה אהל מרבה, ואין לרבות הכל שא"כ מה הגז"ש באה ללמד ואין ללמוד קרשים מהמשכן שאינם נקראים משכן וא"כ מה שכתוב ועשית מכסה לאהל מכסה אינו אהל וא"כ ניתן לפשוט מה שהסתפק ר' אלעזר אם עור בהמה טמאה מטמא באהל המת ואם עור טהורה אינו מטמא ק"ו עור טמאה אלא שריבו עור טהורה מהפסוק ונשאו את יריעות המשכן ואת אהל מועד מכסהו ומכסה התחש אשר עליו מלמעלה וכמו שהתחנות הוא אהל כך התחש הוא אהל, והספק של ר"א בעור טמאה תלוי האם התחש שהיה בימי משה הוא טהור או טמא, ורב יוסף מביא ראיה ממה ששינונו שהוכשר במלאכת שמים רק עור בהמה טהורה, ומה שנחלקו ר' יהודה ור' נחמיה שלר' יהודה היה ב' מכסאות במשכן ולר' נחמיה היה

מכסה אחד שנראה כמו תלא אילן וזה מין טמא יש לבאר שהוא היה כמו תלא אילן עם הרבה גוונים אך הוא היה מין טהור וזה מה שמתרגם רב יוסף ססגונא ששש ומתפאר בגוונים שלו, ורובא לומד מהפסוק בנגעים או בעור לרבות עור בהמה טמאה ושקיבל נגע ביד הכהן, ואם קצץ ועשה אחד מכולם לומדים שטמא מהפסוק, או בכל מלאכת עור, ואמנם יש לפרוך שנגעים חמורים ששתי וערב מטמא בהם, אך יש ללמוד משרצים ששינונו על הפסוק עור, מנין לרבות עור טמאה, וכתבה התורה או עור, ויש לפרוך ששרצים חמורים שהם מטמאים בכעדשה יש ללמוד צד השווה משרצים ונגעים שעור טמא בהם כך באהל המת אין הבדל בין עור טמאה לטהורה לטומאתו, ורובא מברניש פורך את הצד השווה ששרצים ונגעים מטמאים פחות מכזית ואילו טומאת אהל במת היא רק בכזית, עמוד ב' אלא יש ללמוד בק"ו מנוצה של עיזים שאינו מטמא בנגעים ומטמא באהל ק"ו עור טמאה שטמא בנגעים שיטמא באהל, ורב יוסף אומר שמה שכשר למלאכת שמים רק עור טהורה הוא לענין תפילין ואף שכתוב בהם למען תהיה תורת ה' בפין שרק המותר בפין כשר חידשה הברייתא שגם עורן הוא רק בכשר ואף שאביי אמר שהש' הלכה למשה מסיני וגם לכרכם בשערן ובגידם של כשרות, הוא הל"מ, אלא הברייתא חידשה שאף רצועות כשר רק בטהורה ובהל"מ של רצועות נאמר רק שצריך שחור ולא שצריך מטהורות.

לר"מ תחש שהיה בימי משה היה בריה בפני עצמה ולא הכריעו בה אם היא חיה או בהמה והיה לו קרן אחת במצחו והוא הזדמן למשה רק באותה שעה ואח"כ נגזו, והוא היה כשר, שהרי היה לו קרן כמו השור שהקריבו אדם הראשון שכתוב בו מקרן מפריס בלי יוד, ואין לפשוט גם שהוא מין בהמה כי יש חיה ושמה קרש שהיא גם בעלת קרן.

משנה לר' אליעזר פתילת הבגד שקפלה ולא הבהבה באש טמאה היא ואין מדליקים בה ולר"ע היא טהורה ומדליקים בה. גמרא לענין טומאה נחלקן שלר"א הקיפול לא מבטלה מכלי והיא נשארה טמאה ולר"ע הקיפול מבטלה מכלי ולכן טהורה, ורב אדא בר אהבה מבאר שלענין הדלקה נחלקו בג' על ג' מצומצמות וביו"ט שחל בע"ש, וכדעת ר' יהודה שמותר להדליק רק בכלים ולא בשברי כלים, ולעולא שצריך להדליק ברוב היוצא לר"א קיפול אינו מבטלו מכלי וכיוון שמדליק בו קצת נעשה שבר כלי וממילא אין להדליק ביו"ט בשבר כלי ולר"ע כיוון שכבר קיפלו בטלו מכלי וא"כ הוא מדליק בסתם עץ, ואמר רב יוסף שזה מה שהסבירו במשנה זו ג' על ג' עץ,

מצומצמות והוא לא הבין מה השייכות למשנה ומשמע שרב אדא סובר כר' יהודה.

דף כט אך קשה שרב אדא אמר שאם נכרי חקק שיעור קב בעץ ישראל יכול להסיקה ביו"ט ולא אוסרים מטעם נולד, ויש לומר שרב אדא ביאר כאן רק את מחלוקת ר"א ור"ע לדעת ר' יהודה והוא לא סובר כך.

רבא מבאר בדעת ר"א שאין מדליקים בפתילה או בסמרטוטים שאינם מחורכים ומה שרב יוסף שנה ג' על ג' זה לענין טומאה, ששנינו במשנה שלר"ש שיעור ג' על ג' הוא חוץ ממלילת הבגד ולחכמים ג' על ג' מצומצמות כולל מלילת הבגד.

רב יהודה אומר בשם רב שלר"י אין מסיקים ביו"ט בשברי כלים ולר"ש מותר, ולכו"ע מותר להסיק בתמרים אך בגרעיניהם לר' יהודה אין מסיקים ולר"ש מותר, ולכו"ע מסיקים באגוזים ואם אכלן לר' יהודה אין מסיקים בקליפותיהם ולר"ש מותר, ויש חידוש בגרעיני תמרים שלא נאמר שר' יהודה יתיר שלא השתנה בהם כלום מקודם שאכל את הפרי, וגם בקליפות אגוזים היה אפשר לומר שר' יהודה יתיר כיון שהם היו מגולים גם קודם שאכל, ורב לא אמר זאת בפירוש אלא שהיה מעשה שהוא אכל תמרים וזרק את גרעיניהם לכירה ואמר לו ר' חייא שבי"ט אסור לשים באש של הכירה, והסתפקו אם רב קיבל זאת מר' חייא, ויש להוכיח מהמקרה שכשרב הגיע לבבל הוא אכל תמרים וזרק את גרעיניהם לחיות ולכאורה מדובר בתמרים פרסייתא שמבושלות היטב והאוכל מתנתק מהגרעינים ובכ"ז רב התיר שלא כר' חייא שאין בזה מוקצה, אך יש לדחות שמדובר בתמרים ארמייתא שנדבק האוכל לגרעינים וזה ראוי לאדם ולכן אינם מוקצה.

רב שמואל בר בר חנה שאל לדעת ר' יהודה איך מותר להפך באש ביו"ט הרי כשהתחילו להסיק כבר נהיה הכלי שבור והוא נעשה מוקצה, ואפשר לעשות כרב מתנה שאומר שעצים שנשרו מעץ לתנור מרבה עליהם עצים מוכנים ומסיקים.

רב המנונא מבאר במשנה שמדובר בבגד פחות מג' טפחים ובמטלניות שאינו מחשיבם והמחלוקת במשנתנו היא כמו שנחלקו במסכת כלים בבגד פחות מג' טפחים והתקינו לפקוק את המרחץ או לנער קדרה ולקנח ריחים, לר' אליעזר טמא בין מוכן לכך בין שאינו מוכן ולר' יהושע טהור, ולר"ע אם הכינו טמא ואם לא טהור, ור' יוחנן מבאר שלכו"ע אם כבר זרקו באשפה טהור **עמוד ב** ואם הניחו בקופסא טמא, ונחלקו בתלאו בארון או שהניחו אחרי הדלת לר' אליעזר במה שלא זרקו לאשפה הוא גילה שדעתו עליו וזה נקרא אינו מוכן שאינו מוכן לקופסא, ולר' יהושע במה שלא הניחו בקופסא הוא גילה שביטלו ולגבי אשפה הוא נקרא מוכן, ור"ע סובר כר"א בתלה בארון ובהניחו אחרי הדלת הוא סובר כר' יהושע, ורבא הוכיח ממשנתנו שר"ע חזר בו והודה לר' יהושע שכתוב פתילת הבגד ומשמע שעדיין בגד הוא.

משנה לא יקוב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה מעל הנר כדי שהשמן יטוף לתוכה ואף בחרס אסור, ולר' יהודה מותר, ואם חיברה יוצר החרס מתחילה מותר שהוא כלי אחד ולא ימלא אדם קערה שמן ויתן בצד הנר ויתן בתוכה את ראש הפתילה שתשאב שמן ור' יהודה מתיר. **גמרא** רבנן חידשו בביצה שאינה מאוסה והוא יבא להסתפק ממנה והם חידשו אף בשל חרס שהיא מאוסה ולכאורה אין לגזור שיסתפק ממנה

קמ"ל שאסור, ויש חידוש בביצה שאף שאינה מאוסה ר' יהודה לא גזור שיסתפק ממנה והמשנה הוסיפה קערה שלא נאמר שכיון שהיא מופסקת יש לחשוש שיסתפק ממנה קמ"ל שר' יהודה מתיר, ואם היו כותבים רק את דין קערה היינו אומרים שרבנן יתירו בביצה וחרס שנראים כאחד ולא יסתפק מהשמן.

אם חיברה היוצר אפילו בסיד וחרסית מותר, והכוונה כעין יוצר ולא צריך שיעשנה כך מתחילה, ור' יהודה סיפר שבעליית בית נתזה בלוד הביאו ביצה ומילאוה שמן וניקבוה והניחוה על הנר ור' טרפון והזקנים לא אמרו להם כלום, אמרו לו שאין להביא משם ראייה שהם זריזים ולא גזרו בהם.

אבין מצפורי גרר ספסל בעליית שיש לפני ר' יצחק אמר לו ר' יצחק אם אשתוק לך כמו ששתקו לר' יהודה יצא מכשול שיש לגזור עליית שיש בגלל שאר עליות, ראש ביהכנ"ס בבצרה גרר ספסל לפני ר' ירמיה הגדול ור' ירמיה אמר לו שר"ש התיר רק בגדולים ולא בקטנים שאפשר להרים, ולעולא נחלקו בקטנים ובגדולים גם לר' יהודה מותר, ורב יוסף רצה להביא ראייה ממה ששנינו שלר"ש גורר אדם מיטה כסא וספסל, וכתוב גם גדולים וגם קטנים, משמע שנחלקו בשניהם, עולא יבאר שבמטה מדובר בקטנה ככסא ור' ירמיה יסביר בכסא גדול כמטה, אך יש להוכיח ממה ששנינו שמוכרי כסות כלאים מניחים על עצמם אך לא יתכוונו מפני החום או הגשם, והצנועים מניחים במקל אחריהם ואינם לובשים ומוכח שר"ש מתיר בלי כוונה אף כשיש אפשרות לעשות אחרת. **משנה** אין חייב על כיבוי מיוחד נכרים לסטים רוח רעה או שיישן החולה, אך אם חס על הנר השמן או הפתילה חייב משום מכבה ולר' יוסי פטור בכולם חוץ מחס על פתילה שהוא עושה אותה פחם.